

LJUBLJANSKI ČASNIK.

N° 1.

Vtorik 2. Maliga travna

1850.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petik. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blažniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četrt leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znes 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četrt leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, in ako se na pismo zapiše, da so naročniki denarji (Pränumerationsgelder) v njem, ni treba nič poštne plačati.

Vradne naznanila.

Ces. kralj. poglavarstvo je v patronatu krajnske cerkvene denarnice stoječo mestno faro pri s. Jakobu v Ljubljani, po smerti gosp. Janeza Krizostoma Pohlina oprosteno, dozvajniku kaplanu na tej fari gosp. Francišku Hrovatu 13. Sušca tega leta dodelilo.

V Ljubljanskih nemških novinah 14. prosenca tega leta Nr. 11, je bilo govorno od serčniga in lepiga obnašanja kantonskiga služabnika Jožefa Gulina, kateri je bil s pomočjo še drugih pet mož iz vasi Sinadole, namreč Martina Terfila, Šimna Viteza, Janeza Tomažiča, Franceta Molka in Mihela Geršelna v hudem snežnem zametu ces. kralj. majorju, gospodu Molnarju, njegovi gospej in dvema otrokama življenje otel, in si je tako posebno pohvalo in zahvalo zaslužil.

To lepo djanje imenovanih mož je naklonilo časti vredniga gospoda Molnarja, prošta v Velikem Varadinu, ki je stric imenovaniga majorja, de je prevzvišenimu gospodu feldcujmajstru in državno-vojaškemu poglavarju na Dunaju, baronu Veldnu sto in šestdeset goldinarjev v ta namen poslal, de se sto goldinarjev podari služabniku Jožefu Gulinu, po deset goldinarjev vsakimu unih mož iz Sinadole, in deset goldinarjev oštirju na Gaberku, Matevžu Terfilu, ki je bil Molnarjevo družino prijazno pod streho vzel, in ji po vsi moči postregel.

Te denarje je kronovinsko poglavarstvo v Ljubljani, ki jih je od gospoda barona Veldna prejelo, 17. sušca okrajnemu poglavarstvu v Postojni v namenjene podarjenje izročilo.

Po naj višjem sklepu njegoviga veličanstva je ministersko svetovavstvo bivšiga krozniga poglavarja v Postojni, Jožefa Košakarja, za ministerjalniga komisarja in predsednika koroške komisije za odvezo zemljiš na mestu za predsednika deželnega sodništva v Celju zvoljeniga Jožefa Raka imenovalo. Poslednjimu je njegovo veličanstvo posebno zadovoljenje naznanilo, ker se je kakor predsednik pri odvezi zemljiš na Koroškem posebno trudil.

V Gradcu od gosp. stolniga vikarja Jožefa Mærca vredvan časopis: „Der katholische Wahrheitsfreund“ izhaja od 1. aprila t. l. vsak teden trikrat: namreč: v torek, četrtek in v soboto, zavitek bo vredništvo samo preskerbelo, na katero se imajo naročniki denarji naravnost ino v stroškoprostih pismih pošiljati, in sicer 4 gld. za zalogo, 36 kr. za razpošiljanje in 24 kr. za zavitek; skupna cena je tedaj na leto 5 gld. — Od c. k. poštiga oskerbnistva v Celjovcu 27. marca 1850.

Politiške naznanila.

Prijatlam slovenskiga ljudstva.

Nihče ne more tajiti, de v pravem, postavljenem duhu pisani časniki veliko veliko pri-

pomorejo k podučanju in omikanju ljudstva; zakaj kdor le toliko ve in sliši, kolikor se v njegovi hiši, ali pri njegovem sosedu godi, kdor ne zna nič družiga prašati, kakor: „je kaša zavrela? se terga kaj nit“; kdor nič ne ve, kaj se po svetu godi, ostane vedno nekako sirov in okorin, in silo težko se da za kaj boljšiga in lepšiga pregovoriti. Tudi naše slovensko ljudstvo naj po časnikih in novicah zve, kaj se drugej po svetu godi, kakšine pravice imajo in ktere dobrote uživajo oddaljne ljudstva v državi, in kakšine dolžnosti in naloge morajo tudi nase vzeti, de se vsak lahko sam prepriča, de cesarska vlada povsod po enakih postavah ravna, in nobenimu večjih pravic ne daje, kakor drugimu. Slovensko ljudstvo naj zve, kako se po drugih krajih ljudje po novih postavah vredevalo in obnašajo, in naj se uči, kar je dobrega posnemati, kar je pa napačnega, tega se varovati. — S takimi in drugimi koristnimi rečmi slovensko ljudstvo soznati, in mu tako k podučanju in omikanju pomagati, je lep namen „Ljubljanskiga časnika“.

Nove postave pripeljejo s seboj nove naredbe, ktere pa nekterim ljudem nočejo v glavo iti; zato začno precej zabavljati čez nje, in jih po svoji glavi narobe razlagati. Na to vižo en sam svojoglavc lahko celo sosesko zmoti in razdraži. — Drug lep namen našiga „Časnika“, toraj bo slovensko ljudstvo takih zmotnjav obvarovati, nove postave in naredbe razločno in umevno razložiti, dobri namen, kteriga vlada po vsaki postavi posebej želi doseči, kolikor bo mogoče očitno razkazati.

Nikoli se ne zmanka, posebno dandanašnji ne, samoljubih ljudi na svetu, kterih želje in prizadevanje ne gre na drugo, kakor na svoj dobiček in svojo srečo; taki ljudje bi radi brez truda in brez svojolastniga zaslužnja prav visoko stopili, in prav naglo obogateli. Gosposka in pravične postave so tem možem tern v peti; zato zabavljajo zoper nje, in podpihujejo ljudi, če ne očitno, pa skrivaj, zoper vsako močno in pravično vlado in zoper njene naprave. — Takim zapeljivim prijatlam ljudstva se ustavi, in njih hinavšino ljudem razodeti, de se nesreče obvarujejo, bo vedno in resnično prizadevanje „Ljubljanskiga časnika“.

Pa tudi za poduk in omiko slovenskiga ljudstva v nepolitiških rečeh, za kratek čas in povseljenje si bo naš „Časnik“ v lepoznanstvem listu prizadeval kolikor bo moč več lepiga in dobrega prinašati.

Vsi ti lepi nameni in vse te blagovoljne želje „Ljubljanskiga časnika“ se pa ne dajo izpeljati, če pravi prijatli slovenskiga ljudstva vredništvu na pomoč ne pridejo. Toraj povabimo serčno vse prijatle slovenskiga ljudstva, de naj blagovolijo nam z važnimi sestavki pomagati, de bo „Ljubljanski časnik“ po svojem lepem namenu, za pravo srečo cesarstva in domovine zvesto delati, vedno in serčno napredoval. —

Avstrijsko cesarstvo.

Terst. Telegrafsko naznanilo iz Tersta pove 29. marca na Dunaj, de je francosko

brodovje iz Mesine v barkostajo v Neapel prišlo. Iz Bosne se od 25. zve, de se tamošnji punt vedno bolj razšira, in de je nevarnost vedno več. Prebivavci Banjaluke so 2000 turških vojakov spodili. Traviški vezir prosi pomoči, pašati pa mu nočejo pomagati.

Gorica. „Giornale di Gorizia“ pravi, de ni res, de bi bila goriška narodna straža razpušena, kar je več časopisov naznanilo.

Austrijska. Minister denarstva je ukazal, de mora vsaka deželna denarnica banknote po 6 in 10 kraje., ki niso več za rabo za druge zamenjati.

* 22. marca sta prišla na Dunaj dva rusovska kurirja nanagloma eden za drugim. Vsi ministri so imeli sovet; tudi ban Jelacič je bil zraven.

* Ker se je minister vojaštva na Laško podal, se je začelo tu in tam govoriti, de je v Rim namenjen in de bodo avstrijski in francoski vojaki Rim posedli; ako smo prav slišali, se bo on le v Florenco podal in v druge razne kraje, kjer avstrijska armada stoji.

* Avstrija se v notrajne zadeve papeževih dežel ne bo mešala. Francoska vlada je dovolj pokazala, de se v taljansko politiko ni dobro mešati.

* Ministerstvo uka in bogočastja je ukazalo, de se učencu juridiške predmete obiskovati le takrat braniti zamore, ako je on v takem pripravnem predmetu slabo obstal, kteri je nepogojno potreben za juridiške znanosti.

* V neki gostivnici na Dunaj v predmestju Wieden so eniga političkiga podpihovavca zasačili in zaperli. Dobili so pri njem tudi več pisem, ki so poterdili, de je res ogleduh. Prišel je iz Pariza.

* Trije slovanski profesorji na dunajskem vseučelišu gospodi Kollar, Miklošič in Kavecky bodo družiga polleta po visokem dovoljenju na akademiskem gimnaziji svoje predmete učili.

* Srejska naprava za mesto Dunaj je že razglašena. Upamo, de se bodo tudi drugod te koristne naprave kmalo v življenje vpeljale.

* Vodja c. k. telegrafskih uradnij gospod Gintl se je v Gradec podal, telegrafske linie, ki se bodo na jugu napravile, pregledati, in od vsega, kar se je do zdaj že zgodilo, se prepričati.

Horvaška. Uradniki se bodo na Horvaškem in Slavonskem pri sodniških uradnijah skorej postavili, ker je ministersko svetovavstvo svoje dela v ti reči že dokončalo. Ban je pri vsih posvetih pričihoč.

* Od tistih, ki hočejo na Horvaškem in Slavonskem pri finančnih uradnijah službe zadočiti, se tirja znanost horvaškiga, nemškiga in v primorju tudi laškiga jezika.

Serbska. General Majerhofer je po Bački vse sam pregledal in se prepričal, de so prebivavci mirni. —

Česka. Česko oskerbniško svetovavstvo rokodelskiga društva je sledečo prošnjo ministru kupčije ino bertništva poslalo.

Visoko ministerstvo kupčije!

Ko smo se mi ponižno podpisani zadnjič radi

nekoliko posebnih dobičkov odrekli, ko se je govorilo zavolj colniga in kupčijskiga združenja z Nemčijo, smo to storili, ker smo se operali na blagor naše česke domovine in posebno na naše staroslavno mesto Prago, v kateri so naši očeti prebivali.

Rokodelsko društvo je namreč mislilo, da bo Česko središče te velike zaveze, ki je tudi naj bolj pripravno zavolj mnogih natorskih rokodelskih predelkov.

Glavno mesto Praga, zavolj naravne lege v sercu dežele, na barkonosivni reki, ki je z severnim morjem v zvezi, sedež deželnihi uradnih, vseučiliša, naj višjih tehniških šol, z obilnimi kupčevavci, Praga, do katere železnica pelje, ki severno in terzaško morje, ki Hamburg in Terst zveže, ki ima velik kolodvor — Praga bi bila naj bolj pripravna biti središče komercialne delavnosti, in zveza med izhodom in zahodom, med severjem in jugom; to pa bo le takrat, ako se bodo železnice tukaj združile, in ako se bo praško-zahodna železnica, katere potrebo je vlada že pred leti spoznala, v zvezi z bavarsko napravila, in s tem zahodno in južno Nemčijo zvezala. Vsi ti lepi upi so zdaj v nevarnosti; ako se železnica od Reichenberga v Pardubic napravi. Res bi bilo s tem nekoliko poti prihranjene, akoravno bi neizmerne stroške znesla; ali mesto Praga bi s tem svojo imenitnost popolnoma zgubilo in medleti jelo.

Pražko rokodelsko društvo, spodbujeno z zločastivnim spoznanjem, katero mu je visoko ministerstvo kupčije v zadevi colniga združenja skazalo, ko mu je dovolilo, se v vsih zadevah na visoko ministerstvo kupčije obrniti, se tega dovoljenja v imenu obilnih praških rokodelcev poslužiti, in prosi, da bi od sklepa Reichenberške železnice odstopiti blagovolilo, in zaupno pričakuje, da se bodo te občne želje spolnile. Praško rokodelsko društvo ne more verjeti, da bi visoka previdnost ministra kupčije storjeni sklep doversila, kateri bi naj lepši upe družiga mesta cesarstva, ki zavolj velikih zgodovinskih dogodkov kakor tudi njegove naravne lege po celem svetu slovi, od katerega država direktna in indirektna davka blizu dva miliona na leto dobi, vničil, mu žile življenja prerezal, ga v tisučerne nadloge zopal in stem celo deželo v škodo pripravil.

Rokodelsko društvo prosi tedaj visoko ministerstvo kupčije, ako se železnica iz Reichenberga pred dodelati mora, kakor se bo praško-zahodna pričela, da bi jo ministerstvo naravnost v Prago vpeljati blagovolilo.

Ne de bi železnica iz Reichenberga le krajši bila, kakor iz Reichenberga v Pardubic, ampak ona bi tudi take kraje zadela, v katerih je naj več obertnije.

Pa tudi za Reichenberg bi bilo boljše, ker se bo ta železnica na vsako vižo pozneje z praško-zahodno železnico združila, ko bo narajena, ker bo zavolj tega Reichenberg v naravni in bližnji zvezi z zahodno in južno Nemčijo, kar mu bo gotovo mnogo dobička prineslo.

Pa tudi že zdaj je zlo želeto, da bi bil Reichenberg z glavnim mestom dežele v naravni zvezi ker se večidel tamošnji pridelki in izdelki naše kraje vozijo.

Tudi je to koristno, ker imajo po tem takim vradniki, katerih se tam mnogo znajde, ožji zvezo z glavnim mestom.

Vgovor, da bi se zavolj zveze Reichenberga z državno železnico skoz Prago prevoznja podražila zavolj daljši poti, zgubi svojo važnost, ako se premisli, da se kake dve milj po železnici hitro pride, in da plačilo tudi le malo poskoči, posebno ako se premisli nesreča, v katero bi se zavolj tega glavno mesto pogreznilo. Tudi bi Reichenberg na to gledati imel, da bo znabiti o kratkem v kratkejši zvezi z Dunajem stopil, ako se namreč nova železni-

ca iz Dunaja v Prago naredi. Ne de bi se rokodelsko društvo v druge reči spuhalo, naznani vonder ono iz lastnega prepričanja, da, ako bi državna vlada železnico iz Reichenberga v Prago napeljala, bi tudi kupčevavci, obertniki, posestniki, praški in kapitalisti vsih tistih krajev, skoz katere bi železnica peljala, radovoljno po mogočnosti pripomogli.

Praga 20. marca 1850.

Za rokodeljsko društvo oskerbniško svetovavstvo.

* Pripoveduje se, da je grof Khevenhüller izvoljen za vodja četertiga vojaškiga oddelka in da pride v Prago za vojaškiga poglavarja nadvojvoda Alberta.

Moravska. Iz Olumuca se v „Agramer Ztg.“ piše, da se pri političkih in stavbnih uradnih povsod že slovanski naslovi zapazijo in pod njimi pa nemški. Vložne pisma se zamorejo v nemškem ali pa v slovanskem jeziku pri uradnih položajih, in uradnikom je naloženo v ravno tistem jeziku odgovoriti. Ako to dobro prevdramo, se prepričamo, da se je tukaj enakopravnost v ti zadevi že v djanje vpeljala.

Dalmacija. Iz Gerblja pri Kotaru se v Srbske Nov. piše: „Avstrijska vlada jo je prav dobro zadela, da je Mamula z vojaškim oddelkom sem poslala; ker njegova serbska beseda je več zamogla kakor 50,000 pušk. Ako bi bil kak drug vojaški poveljnik, kak Nemec ali Lah sem prišel, bi nas bili naši sovražniki hudo zatožili; on bi jim bil tudi pred ko ne verjel, in v nas streljati ukazal, in mi bi se bili potem takim, naj bode v brezupu ali pa v jezi, njemu terdo nasproti postavili, in veliko kervi bi bilo teklo, ki bi bila Avstriji mnogo škodovala. Tako pa je Mamula ljudstvo pomiril in Avstriji pravico pridobil. Krog Kotara je zdaj vse mirno, Grbljani, Pastrovčani, Majnani in druge soseske plačujejo zdaj brez vsih okolišnih davke, in hodijo kakor popred z orožjem ali pa brez njega v Kotar. Na tem, kar laški in nemški časopisi od nas pišejo, le besedice ni resnične. Mi nimamo obsedniga stanu in tudi nismo v nemiru. Črnogorski Vladika stoji v naj boljši zastopnosti z avstrijsko vlado. Črnogorci ga ljubijo in radi ubogajo. Z nami se prav dobro porazumijo. Ni res, da se krog Kotara zbirajo, da bi se z nami proti avstrijancem bojevali. Dopisniki iz Hercegovine zagotavljajo, da je tam povsod mir, in da se Turki zlo boje, ker je toliko vojakov okrog Kotara zbranih.

Galicia. Začasni srejski odbor v Lvovu se je razpustil, in njegovi spisi so bili zapečateni.

Krakovo. Potniki, ki so iz Poljskiga prišli, pripovedujejo, da se bo poleg mesta Pinczow na reki Nida velik tabor napravil za najmanj 40,000 ruskih vojakov, in da se že potrebnje priprave delajo.

* V Krakovi bo začel nov časopis za omiko ljudstva izhajati pod naslovom „Przewodnik“. Vredoval ga bo Jan Betkowski.

Ogerska. Budapeštanska mestna srenja je predsedniku ministerstva knezu Švarcenbergu mesčansko pravo ponudila, katero je on sprejel, in se z lastnoročnim pismom, ki ga je nadžupanu pisal, budapeštanski mestni srenji takole zahvalil:

„Blagorodni, slavno časteni gospod nadžupan!

Vi slavno časteni gospod ste mi v dveh pismih naznanili, da so mi budapeštanski mesčani častno mesčansko pravo podelili.

S čutam resničniga veselja in gorke zahvale to čast sprejemem.

V nji pa ne vidim plačila za kako zaslug, katero mi podarivci pripisujejo, ki si ga pa sam nikdar prisvojiti ne morem; ampak glasno spoznanje dobrote, katero je cesar, naš naj milostljiviši gospod z vstavo 4. marca in z stvarjenjem edine močne Avstrije vsim narodom podelil, in tudi poročstvo vesele zavesti, s katero

so mesčani velikih ogerskih mest sklenili potkazati, katero je njegovo veličanstvo v svoji modrosti zaznamovalo.

Lepa in krasna prihodnost se bo odperla naši vesolni domovini, ako se duh, ki iz Vašiga pisma dije, v celi državi razprostire in vkorenini.

S tem, da Vas še enkrat prosim, častitim budapeštanskim mesčanom mojo serčno zahvalo za sprejetje v njih srenjo naznaniti, Vas slednjič tudi zagotovim, da me s podeljenjem te časti ne bil mogel nobeden bolj razveseliti kakor Vi, ker ste v naj večem viharju zvestobo vladarju in poštovanju v svoji srenji neoskrnjeno ohranili.

S popolnim spoštovanjem.

Švarcenberg s. r.“

* V Pešti se mora vsako naznanilo ne več v madjarskem, ampak v tistem jeziku razposlati, v katerem je bila prošnja vložena.

* Sin grofa Szapari, ki se je v verstah vstajnikov proti Avstrijancem bojeval, je bil v šestletno teško ječo obsojen.

* V „Vjestnik“ se piše iz zgornjiga Ogorskiga, da se Rutenci povsod zlo prizadevajo, zdaj ko je mir, čas za omiko ljudstva porabiti. Iz Eperjesa se 14. marca piše: Z velikim veseljem naznanim, da je vstava ljubezen k narodnosti povsod na čudno vižo zbudila. Visokočasteni tehant je s svojo pridnostjo 500 otrok v svojem okrogu šoli pridobil, katere cerkveni pevci zastonj brati in pisati uče, in čudno veliko so se naučili. V zgornjem Cipsu čez 800 otrok šolo obiskuje. V Eperjesu se je tudi društvo ustanovilo za povzdigo rutenskiga slovstva in razprostiranja omikanosti med rutenskim ljudstvom s tem, da bo to društvo za ljudstvo podučivne bukve na svetlo dajalo.

* Začasno vojaško sodništvo v Aradu je svoje opravilo dokončalo, in se zavolj tega razšlo.

* Mesto Pešt se bo razdelilo v dva glavna okroga; en okrog bo obsegel Theresien- in Josefstadt, drugi pa ostale kraje. Budim se bo pa zavolj velikiga prostora v tri take okroge razdelil, eden bo obsegel stari Budim.

* Od Ostrogone se v „Reichszeitung“ piše: Z veseljem sim v vašem časniku bral: „Mi vse zarotimo, ki z nameni vlade dobro mislijo, razvade grajati, dokler jih še zamoremo poboljšati.“

Tega načela se tudi jez poprimem in pregreh opomnem, katere „Ogri na Ogorskem dopernašajo“; in ker okolišni ali prav za prav krivci tistiga okroga, v katerem stanujem, verodostojno omenim; me pravično upanje navdaja, da jih bo državna vlada, ko jih bo zvedila, gotovo odvernila. — Žalostno je viditi, kako se ravno tisti, katerim je blagomiseln vladar naložil njegovo besedo v djanje vpeljati, vedno prizadevajo, ravno nasprotno počenjati. Ti Madjari tako očitno po svoji ošabni glavi delajo, da se še clo ne prizadevajo svoje ravnanje skriti. Kakor de bi sledili, vse take osebe poiščejo, ki so enake baže kakor sami, in povsod le madjarski jezik vpeljati skušajo, ali pa take, od katerih se jim ni nobene opore bati; pravičnih mož se pa skerbno ogibajo.

Barsko okrožje obseže 49³/₄ štirjaških milj in ima 137,000 prebivavcev. Od teh so z malim izjemkam vsi prebivavci slovaškiga rodu; ti ne znajo nobeniga jezika kakor slovanskiga, in vonder je tu juridiški, politički, ali kakor ti gospodje pravijo, diplomatiški jezik madjarski! En starokopitni sodnik, ki se je neskončno prizadeval kmete v honvede goniti, še zdaj v svojih zapisnikih po svoji termi bučile madjarski jezik rabi.

Madjarov je v tem kraju komej eno osminko, sodniški in opravični jezik pa je madjarski! Čudno! tako ti gospodi razumijo cesarski dar, „enakopravnost narodov“.

Ali se to ne pravi načelo tajiti, ko je mogel novo izvoljen adjunkt kantonskiga sodništva v mestu Kremnic v madjarskem jeziku priseči, akoravno v celem kantonu samo Nemci in Slovani prebivajo; Madjara pa nobeniga ni, samo nekoliko Madjaronov.

Ali ima to tako ostati, de bodo Madjari vse druge narode stiskali? Ali se ne bodo pri takem Slovaki operli in osemstoletni jarm razbili? Pravica je tej deželi že dolgo herbet obernila, de bi se zdaj spet vernila v zapušeno deželo in novo življenje obudila pod varstvom tistih mož, ki osodo Austrije vižajo.

Tuje dežele.

Rusovska. Za gotovo se pripoveduje, de rusovska vlada pruski z vojsko in zapertijo barkostaj na izhodnim morju žuga, ako od pogubljive in nevarne politike ne odstopi, ki žuga občni mir in red samovladarstev podreti. Posebno zlo ji očita, de nalaš odlaša z dansko vlado mir skleniti.

Černagora. V „Osservatore dalmatino“ se iz Kotara piše, de se črnogorski Vladika za vojsko pripravlja.

Posnanjsko. Strašnja povodenj je prebivavce neke doline na Poznanjskem zadela in prebivavcam vse vzela. Ker je voda zamerznila je cela dolina enaka ledenimu s snegam pokritimu morju. 300 hiš je večidel podertih ali pa silno poškodvanih, vonder od 15,000 prebivavcev nobeden ni utonil.

Nemška. Telegrafsko naznanilo od 25. marca naznani, de je v nemškem zboru v Erfurtu Simson za predsednika, Šenk in Röder pa sta za njegova namestnika zvoljena.

* Würtemberški poslanec na kraljevem dvoru v Berolinu je svoje potne liste 23. marca na večer prejel in se na jutro 24. na pot podal.

* Obertniška razstava v Lipsii, ki je bila na perviga aprila napovedana, je na 7. odložena.

* Iz Stuttgarta se 24. marca v „Reichszeitung“ piše, de je pruska vlada tamošnjiga poslanca nazaj poklicala. Še le včeraj je prišel in danes nas že spet zapusti. Berolin in Stuttgart sta po tem takim še veliko bolj nasprotni kakor Draždani in Hanover. V pismu, s katerim je bil nazaj poklican se govor kralja za vzrok poklicanja imenuje. Pred ko ne boste würtemberška in hanoveranska vlada svoja poslanca še v Berolinu pustile. De je moral gospod od Sydov Stuttgart zapustiti, bo gotovo avstrijsko vlado razveselilo, ker je bil on velik protivnik Avstrije.

Laska. Telegrafsko naznanilo iz Tersta na Dunaj naznani 27. marca, de je bil 21. t. m. v Rimu avstrijski gerb razpostavljen. Prihod francozkiga brodovja se v srednjem morju pričakuje.

* Sardinsko. Časopis „Opinione“ zlo važno novico naznani, de je 19. marca grof Seyssel v Milano šel s protestam, kteriga je sardinski kralj in njegovo ministerstvo, francoski in angleški poslanec podpisal proti razglasu vojskovodja Radeckiga v zadevi izselenja. Ta razglas derže za razžaljenje amnestije in za prelom pogodbe, ki so jo z gospodam ministram Bruckam in vojskovodjem Radeckim sklenili.

* Nekteri sardinski časopisi pripovedujejo in prebivavce Sardinije slepe, de bo avstrijska armada spomladi na Pimonteško udarila.

* Genuška policija je enimu tamošnjimu puškarju orožje za 60,000 frankov vrednosti za tega voljo vzela in shranila, ker se vlada boji, de bi ljudstvu v roke ne prišlo.

* Neapel. Piše se iz Neapla, de se tamošnja vlada za vojsko pripravlja, vojakov se na noge spravi, kolikor je mogoče, posebno konjki se zlo pomnožujejo; vse soteske so vojaki obsedli, in v mesta se močne posadke pošiljajo.

* Angleška vlada, kakor se za gotovo sliši, tirja neko odškodovanje od toskanske vlade. Avstrijska vlada pa se temu protivi, in ako bi Anglezi ne odjenjali, bi se jim avstrijska vlada operla, kar je že lordu Palmerstonu naznanila.

Švajcarsko. Večidel vsi polski beguni se pripravljajo na Angleško iti, in od tam se mislijo na Turško ali pa v Ameriko peljati, ako ne bodo dela dobili. V Bernu se je tedaj društvo sostavilo, de bi begunam denarjev za pot preskerbelo; tudi se smejo po železnici do Pariza zastoj peljati. Z Ogrri in Nemci je ravno taka.

* Časopis „Constitutionel“ poda pismo iz Genfa, po katerem zmešnjave, ki so zavolj begunov vstale, še niso poravnane. Zvezno svetovavstvo ni nobenimu tirjanju zadostilo, ktere so mu evropejske vladarstva naložile.

Francoska. Telegrafsko naznanilo od 25. marca pove, de so se v pariški borsi vsake sorte novice raznašale. Govorilo se je, de bo minister denarstva odstopil, de se je nekaj vojakov spuntalo.

* Telegrafsko naznanilo pove iz Pariza 26. marca, de je Larochejacquelin v narodnem zboru predlog storil, de bi Francozi 1. junija v izvirnih zborih sklenili, ako ima republika obstati ali se monarhija spet vpeljati.

* V volitvah v Štrasburskem okrogu so bili rudeči zmagani. Tudi so konservativi 3—400 glasov od vojakov več dobili kakor pa demokrati. Od 120,600 volivcov jih je le 89,660 volilo.

Angleška. V angleškem parlamentu je Hutt po imenu 19. marca predlog storil, de bi angleško vladarstvo zvezo, ktero je z drugimi državami sklenilo, de bi kupčijo z Zamorci zaterlo, spet razvezalo, ker angleška vlada vsako leto 700.000 liber šterlingov potrebuje, de morske vojake, ki imajo na afrikanskih bregovih stražo, vzderži, in vonder se Zamorci za robe prodajajo in sicer v večem številu, kakor se je popred godilo. Eni so bili njegovih misel, drugi pa ne. Lord Russell je djal, de on in njegov prijatelj lord Palmerston iz ministerstva stopita, ako se predlog Hutt-a poterdi. Predlog Hutt-a je bil pa po dolgem posvetovanju zaveržen.

Razne naznanila.

Ljubljana. Vse akcije, ktere je gospod Kordež za osnivanje slovenskiga glediša razpisal, so spečane. Na včeraj so bili akcionarji na strelisce v posvetvanje povabljeni. Kaj so sklenili bomo drugopot naznanili.

Ljubljana. Dva slovenska časopisa so pretečeni teden nehala izhajati, namreč: „Slovenija“ in „Čbela.“ Izdajala se je „Slovenija“ v Ljubljani, „Čbela“ pa v Celji; poslednjo je gospod J. Drobnic vredoval.

Ruski car je knjigo Miloša Popovića, vrednika serbskih novin, pod naslovom: „Zakonik cara serbskog Stefana Dušana Silnoga itd.“ v svojo domačo knjižnico vzel in Milošu Popoviću 50 cekinov v dar poslal.

Kosti Serbov, ki so 24. aprila 1849 v bitvi na bašahidski ravnini padli, so bile te dni izkopane in na bašahidskem pokopališu pokopane.

Kar tiče spominek, ki se ima v spomin dane vstavi na Beli gori na Českim postaviti, se v „Union“ piše; de se bo ta teden odbor sostavil, ki bo dnarje nabiral za imenovani spominek, in kar bo sklenil, bo na znanje dal. Več imenitnih gospodov je že obljubilo svoje pripomoči za postavljenje spominka.

Grof Dragotin Cychy je svojim uradnikom pod zgubo njih službe zapovedal božje službe pridno obiskovati, de bodo deželjanam lep izgled dajali.

Civilni komisar Ogorskiga, Geringer je začel madjarsko akademijo znanstev poboljševati. De se ta reč v dober stan pripravi, se je soznalil z Jurjem Andrasy-am, ki mu bo z svetam in djanjem pripomogel. Tudi za popravo kmetijske družbe se skerbi.

Dr. August Smetana, vrednik časopisa „Union“ naznani v svojem časopisu, de je nehal „katolšk duhoven in ud knežkiga križanskiga reda biti.“ Kaj de ga je k temu pripravilo, bo, kakor sam obljubi, ko bo v Pragi obsedni stan nehal, bolj natanjko razložil.

Na českem vseučelišu je bilo perviga polleta 773 rednih poslušavcev zapisanih.

Tri honvede, ki so pobegnili in se v svojo domovino na Sedmograško vernili, so lastni očeti v mesto Rettég pripeljali in jih vojakam izročili z pristavkam, de begunov c. k. armade nočejo pod streho vzeti, akoravno so njih lastni sinovi.

23. marca popoldan pride v cesarski dvor en človek, ki je hotel s cesarjem govoriti, in mu prerokovati, kaj se bo do konca mesca avgusta z Austrijo godilo. Primejo ga in ga k mestnimu poglavarstvu peljejo. Skazalo se je pa, de se mu je pamet zmešala. Ime mu je Mihael Krajnc, ki je že popred od prihodnje osode avstrijskiga cesarstva bukvice v natis dal.

Na Francozkem živi en kmet, ki se družiga ni učil, kakor navadno kmetiški otroci. Ta mlad mož je pa eno tako uro sam naredil, de si ji vsak čudi. Ona kaže ure, minute sekunde, dneve v tednu, v mescu in tudi mesce. Vse kolesje je s steklam obdano. Na verhu kolesja je galerija s predali narejena, na vsaki strani stoji en stolp. Vsako uro se en predal odpre, in prikaže se smert s koso, ktero Jezus Kristus z bičem pred sabo podi in v drug predal zapre. Na prvi udar ure razpne petelin, ki na križu eniga stolpa stoji, perute in dvigne vrat kakor de bi hotel zapeti. Ko ura odbije gresta smert in Jezus Kristus na svoje mesto nazaj, in vrata za saboj zapreta. Trikrat na dan, zjutraj ob šestih, opoldne in zvečer angelsko česenje zvoni. Mati Božja pride iz eniga predala in k molitvi poklekne; koj po tem stopi en angel iz stolpa, stegne perute in se Mariji pripogne, ki se vidno tresse. Ko odzvoni gre angel spet na svoje mesto in se še dvakrat Mariji prikloni.

Vse kolesa so pri ti uri lesene ali pa medene, ktere je kmet sam naredil, in sicer po noči, ker je po dnevu na polju opraviti imel.

Franc Daucha je Tibulla v česko predstavil.

Nadčastnik topničarstva Pollet, ki se je 13. marca na Dunaji pred top postavil in obvarval, de ga niso zažgali in med ljudstvo streljati jeli, je um zgubil, in je zdaj v vojaški bolnišnici v Pragi.

24. marca na večer je prišlo 10 brodnarjev po železnici iz Prešborge na Dunaj, in so se hotli čez Donovo pri Florisdorfu v čolnu prepeljati. V sredi Donove se je čoln poškodoval in vsi brodnarji so v vodo padli. Trije so srečno na suho priplavali, sedem pa jih je utonilo.

Patrijarh Rajačić je 29. marca na večer Dunaj zapustil.

Na Slovaškem je prišel te dni nov časopis na svitlo pod naslovom: „Cyrill a Methud.“

V Sremu je po noči od 9. do 10. marca tropa oboroženih roparjev hišo avstrijskiga konzula napadla, in na dvor priderla, kjer se je mnogo dragih reči znajdlo. Turški stražniki akoravno v manjšem številu so roparje zgrabili, in pet njih ubili.

Rusini v Lvovu so že začeli dnarje nabirati za narodno poslopje, ki se bo na razvalinah nekdanje akademije zidalo. Deželni poglavar in metropolit sta se tudi pri tej reči vdeležila.

Odgovorni vrednik: *B. Potočnik*. — Založnik in tiskar *Jožef Blaznik*.